

İlhan Cihaner Davasında Birleştirme Kararları ve Yüksek Görevli Mahkeme Sorunu

Atnan Başkesen*

Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin Erzincan Cumhuriyet Başsavcısı İlhan Cihaner'i yargıladığı davada İlhan Cihaner'in yargılandığı (CMK'nın 250. maddesi ile yetkili) Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki davasını da irtibatlı görerek birleştirme kararı verdiğini, güncelliği nedeniyle sanırım hemen herkes bilmektedir.

Davanın bundan önceki ve sonraki aşamalarını şöyle bir gözden geçirirsek;

- 1) Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin İlhan Cihaner'i yargıladığı davada, bu davayla irtibatlı olduğu ileri sürülen Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki dava dosyasını irtibat iddialarını araştırmak amacıyla istediğini;
- 2) Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin dava dosyasının aslını Yargıtay 11. Ceza Dairesi'ne göndermediğini, bunun yerine dava dosyalarının içerisine sahip CD'leri gönderdiğini;
- 3) Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görmekte olduğu dava ile İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki davanın irtibatlı olduğu gerekçesiyle birleştirme kararı vererek dava dosyasını İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdiğini;

Bunu yaparken de kendisiyle madde ve yer itibarıyla aynı yetkiye sahip İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin birleştirme hususundaki görüşünü almadığını ve mahkemeler arasında birleştirmeden önce aranması gereken uyuşma şartını (aynı yargı çevresine dahil mahkemelerden birinin yüksek görevli olması halinde ise uyuşma şartı aranmamaktadır) yerine getirmediğini;

- 4) Bu aşamada Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin kendisinin görmekte olduğu dava ile Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki davayı irtibatlı görerek birleştirdiğini ve Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin verdiği birleştirme kararını yok hükmünde sayarak İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilen dava dosyasının dairelerine gönderilmesini istediğini;

---

* Ankara Cumhuriyet Savcısı

5) Bundan sonra İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilen dosyanın İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından başkaca bir işlem yapılmaksızın Yargıtay 11. Ceza Dairesi'ne gönderilmesi beklenmekte iken İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2'ye 1 oy çokluğuyla kendilerindeki dava dosyası ile Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin dava dosyasının birleştirilmesine karar verdiğini;

İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin birleştirme kararını verirken de Yargıtay 11. Ceza Dairesi ile kendi mahkemeleri arasında birleştirme nedeniyle görev uyuşmazlığı çıktığını ileri sürerek aralarındaki görev uyuşmazlığının Yargıtay 11. Ceza Dairesi ile İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin müşterek yüksek görevli mahkemesi olan (olduğunu iddia ettikleri) Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nca çözülmesi gerektiği gerekçesiyle dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na gönderdiğini hatırlayabiliriz.

Bütün bu kargaşa yaratan karar süreçleri devam ederken de Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin birleştirme kararına karşı çok ağır eleştirilerde bulunduğu, birçok hukukçu öğretim görevlisi, emekli hakim ve savcılardan, siyasi çevrelerden ve gazetecilerden çok sayıda açıklamanın yapıldığı, eleştirel yazıların kaleme alındığını gördük.

Ne var ki bu eleştirilerin tamamı haksız olup hukuki bir çerçevede savunulamayacak görüşlerdir. Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararı da İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararı da hukuki dayanaklardan yoksundur. Yargıtay 11. Ceza Dairesi ise kendi mahkemesine yasalarla verilen görev çerçevesinde söz konusu birleştirme kararını vermiştir. Şimdi bu kararları açarak yargılama konusu olayın içeriğine girmeksizin usul kuralları yönünden verilen kararların hukuki dayanaklarını ortaya koymaya çalışacağız.

Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin birleştirme kararını eleştirenler Yargıtay'ın bu davaya ilk derece mahkemesi olarak baktığını, bu nedenle Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nden daha yüksek görevli bir mahkeme olmadığını, hatta yargılama konusu yaptığı suçların asliye cezalı işlerden olması nedeniyle Asliye Ceza Mahkemesi gibi bu davaya baktığını ileri sürmekte Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin bu davada yüksek görevli mahkeme sıfatının olmadığını, yüksek görevli mahkeme gibi birleştirme kararını veremeyeceğini söylemektedirler. Durum acaba böyle midir?

Çağdaş hukuk sistemlerinde genel olarak ceza yargısı görevi gören mahkemeler ilk derece mahkemeleri, istinaf (ikinci derece mahkemeleri), son derece mahkemeleri (temyiz, hukuki inceleme) olarak ayrımlara tabi tutulmuştur. Son derece mahkemelerinin hemen hemen her ülkede yüksek mahkeme olarak da adlandırıldığını görüyoruz. Ancak yüksek mahkemelerin yine son derece mahkemesi olmak dışında ilk derece mahkemeleri olarak da görev yaptığını birçok ülkede görmekteyiz. Nitekim bizim ülkemizde de durum böyledir. Yargıtay, Anayasa Mahkemesi

de (Yüce Divan sıfatıyla) bu nitelikte yargılamalar yapmaktadır. Madem ki bu mahkemeler yüksek mahkemedir, neden ilk derece mahkemesi olarak da görev yapmaktadırlar? İlk derece olarak bir davaya bakmak onları yüksek mahkeme olmaktan çıkarır mı? Yine yüksek mahkeme kavramından daha farklı bir kavram olan yüksek görevli mahkeme olmaktan da çıkarır mı?

Bu soruların cevabına şöyle bir bakalım:

Derece, yargılama makamının baktığı bir işe başka yargılama makamının da bir daha bakması demektir. İlk derece mahkemeleri olay mahkemeleridir. Yargılamaya yani görülen işe ilk bakan mahkeme durumundadırlar. İkinci derece mahkemeleri ise uyuşmazlıkları ikinci defa maddi veya hukuki yönleriyle çözen mahkemelerdir (İstinaf ve İtiraz). İstinaf Mahkemesi tekrar aynı işe bakmayı ifade eder. Genelde son derece mahkemesi olan Temyiz Mahkemeleri ise esas olarak hukuki inceleme mahkemeleridirler.¹

İlk derece mahkemeleri Türk Ceza Yargısında genel olarak üç basamaklı olarak kabul edilmiştir. Sulh Ceza, Asliye Ceza ve Ağır Ceza Mahkemeleri olarak belirlenmiştir. İlk derece mahkemeleri bunlarla bitmez. Son derece mahkemeleri görevleri olan Yargıtay ve Anayasa Mahkemesi'nde ilk derece mahkemesi olarak da yargılama mevcuttur. Ancak bunların son derece mahkemeleri de yine kendi mahkemeleridir. Yargıtay Ceza Dairelerinin ilk derece mahkemesi olarak görev yaptığı halde son derece mahkemesi Yargıtay Ceza Genel Kurulu'dur. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun da ilk derece mahkemesi olarak görev yaptığı yargılamalar vardır ve bu yargılamaların son derece mahkemesi de yine Ceza Genel Kurulu'dur. (Bu halde Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun ilk derece mahkemesi olarak verdiği kararı, yapılan başvuru üzerine yine Yargıtay Ceza Genel Kurulu incelemektedir) Anayasa Mahkemesi'nin ilk derece mahkemesi olarak verdiği kararlar ise kesin olup yaptığı aynı yargılama sırasında hem ilk derece hem de son derece yargılaması birleştirilmiştir. Bu mahkemelerin olay mahkemesi olarak yani ilk derece mahkemesi olarak yargılama faaliyetinde bulunmaları bu mahkemelerin yüksek mahkeme sıfatlarını ortadan kaldırmayacaktır. Bu davalar, bu mahkemelerin yüksek mahkeme sıfatları bilinerek ve istenerek verilmiştir. Hatta bu mahkemelerden Anayasa Mahkemesi'nin Yüce Divan sıfatıyla vermiş olduğu kararlar Anayasa'nın 148. maddesi uyarınca kesin olup, 5791 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkındaki Kanununun 11. maddesine göre de Anayasa Mahkemesi'nin Yüce Divan sıfatıyla verdiği kararlar bakımından hiçbir mahkemeye arasında uyuşmazlık çıkartılamaz. Bu mahkemelerin salt bu nitelikleri itibariyle de yüksek görevli mahkeme olduğu söylenebilir.

Ancak hukuki tartışmaya yüksek mahkeme sıfatıyla hareketle değil de isterseniz yüksek görevli mahkeme kavramından hareketle devam edelim:

1. Nurullah Kunter, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, s. 315 vd.

İlk derece mahkemeleri arasında hangi mahkemenin **yüksek görevli mahkeme olduğu** tayin edilirken genel olarak iki ölçütten hareket edilmiştir. Birincisi, **yargılanan suçun niteliği ve cezasının ağırlığı**, ikincisi ise, **yargılanan kişilerin hal ve sıfatlarıdır**.

5235 Sayılı Yasada genel olarak Sulh Ceza, Asliye Ceza ve Ağır Ceza Mahkemeleri arasında suçların cezalarının ağırlığı gözetilerek en hafiften ağıra doğru Sulh Ceza, Asliye Ceza ve Ağır Ceza Mahkemelerine yargılama görevleri verilerek bunlar arasında bir basamaklandırma yapılmış ise de yine Asliye Ceza Mahkemesinin görev alanına giren birçok suç sayılmak suretiyle (nitelikli dolandırıcılık, kamu görevlisinin sahteciliği gibi) Ağır Ceza Mahkemesi'ne verilmiştir. Burada da **suçun cezasının ağır olup olmadığı gözetilmeksizin suçun niteliği daha önemli görülerek daha üst görevli bir mahkemeye görev olarak verildiği** görülmektedir.

4483 Sayılı Yasanın 13. maddesinde "*davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme, genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemedir. Ancak Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, TBMM Genel Sekreteri, müsteşarlar ve valiler için yetkili ve görevli mahkeme Yargıtay'ın ilgili ceza dairesi, kaymakamlar için ise il ağır ceza mahkemesidir*" denilmek suretiyle ilk olarak cezaların ağırlığına göre bir basamaklandırma yapılmak suretiyle görev hususu tayin edilmiş ise de daha sonra bazı görevliler sayılarak (kaymakam, vali, müsteşar gibi) bunların işlediği suç cezası itibarıyla ister sulh cezalık, ister asliye cezalık olsun yargılanmaları ağır ceza mahkemeleri ve Yargıtay ceza dairelerine verilmiştir. 4483 sayılı yasanın 13. maddesinin madde gerekçesinde de "**yargılamayı yapacak olan mahkemeler hakkında dava açılan memur veya diğer kamu görevlilerinin statüsü gözönünde tutularak gösterilmiştir**" açıklaması yer almaktadır. Görüldüğü üzere 4483 Sayılı Yasa yargılanan kişinin *hal ve sıfatlarını* nazara alarak da yüksek görevli mahkeme belirlemesi yapmış, kısaca bazı kişilerin daha güvenceli olduğu düşünülen yüksek görevli mahkemede yargılanmasını hükme bağlamıştır. **Yüksek görevli mahkemeler yargılamayı daha güvenceli kılacak şekilde kuruluş ve işleyişinde farklılık gözetilen mahkemelerdir.**² Sulh ceza mahkemeleri tek hakimli ve savcı katılımı olmayan mahkemeler iken asliye ceza mahkemeleri tek hakimli ancak savcı katılımı olan, ağır ceza mahkemeleri ise bir başkan ve iki üyeden oluşan toplu mahkemelerdir. Yargıtay'da ise heyet veya mahkeme bir başkan ve dört üyeden oluşur. Anayasa Mahkemesi de bilindiği üzere 11 kişilik bir heyetten oluşur. Bütün bu mahkemelerin oluşumu kişi güvencesini artıracak şekilde basamaklandırılmıştır.

Yine yukarıda bahsettiğimiz 4483 sayılı yasaya yakından bakarsak belirli nitelikteki hal ve sıfatları taşımayan kamu görevlileri genel yetkiye göre görevli mahkemelere tabi kılınmışken kaymakamların hal ve sıfatları nedeniyle işledikleri suç

2. Nurullah Kunter, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, s. 289 vd.

ister sulh cezalık ister asliye cezalık olsun daha güvenceli olduğu düşünülen il ağır ceza mahkemesinde yargılamaya tabi kılınmıştır. İl ağır ceza mahkemesinde yargılanan bir kaymakamın işlediği suç cezası itibarıyla asliye cezalık olsa bile ağır ceza mahkemesinin asliye ceza mahkemesi sıfatıyla yargılama yaptığını söylemek mümkün müdür? Elbette değildir. Çünkü *yüksek görevli mahkeme* yalnızca *suçun niteliğine veya cezasına göre değil, yargılanan kişilerin hal ve sıfatına göre de belirlenir*. Belirli hal ve sıfatları taşıyanlar daha güvenceli olduğu düşünülen yüksek görevli mahkemelerce yargılanmaya tabi kılınmıştır. 4483 sayılı yasa belirli sıfatları taşımayan kamu görevlilerini ilk önce genel yetkili mahkemeye tabi kılmış ancak kaymakamların il ağır ceza mahkemesinde, valiler, müsteşarlar, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, TBMM Genel Sekreteri gibi daha yüksek kamu görevlilerinin Yargıtay'da yargılanmasını hükme bağlamıştır. Yasanın valiler, müsteşarlar gibi kaymakamdan daha yüksek olan kamu görevlilerini daha güvenceli olsun diye ağır ceza mahkemesinden daha yüksek görevli kabul ettiği Yargıtay'da yargılanmasını hükme bağladığı anlaşılmaktadır.

Aynı şekilde 2802 sayılı Hakimler Yasasının 90. maddesi uyarınca birinci sınıfa ayrılmayan hakim ve cumhuriyet savcılarının işlediği suç ister sulh cezalık ister asliye cezalık olsun ağır ceza mahkemesinde, birinci sınıfa ayrılmış olanlar ile ağır ceza mahkemesi heyetine dahil bulunan hakim ve cumhuriyet savcılarının ise Yargıtay Ceza Dairesinde yargılanmasını hükme bağlamıştır. 2802 sayılı yasanın 93. maddesi uyarınca da hakim ve cumhuriyet savcılarının kişisel suçlarında yargılanacağı mahkeme ağır ceza mahkemesidir. Yargıtay Kanununun 46. maddesi uyarınca Yargıtay üyelerinin kişisel suçlarından dolayı yargılanacağı mahkeme Ceza Genel Kurulu, görev suçlarından dolayı yargılanacakları mahkeme ise Yüce Divan sıfatıyla Anayasa Mahkemesi'dir.

Dikkat edileceği üzere yukarıda değindiğimiz yasalar belirli sınıflara sahip olan kişilerin yüksek görevli mahkemelerde yargılanmasını amaçlamış olup belirli sınıflara sahip olan kişilerin kişisel suçları ile görevli suçlarını da bir ayrıma tabi tutarak kişisel suçlarında yargılanmalarını bir alt görevli mahkemeye, görev suçlarını ise kişisel suçlarına nazaran bir üst mahkemeye tabi kılmıştır. Bundan da anlaşılacağı üzere belirli kişiler hal ve sıfatlarına göre daha yüksek görevli mahkemelerde yargılanmaktadır. Yüksek görevli mahkemelerin tayininde yalnızca suç ve cezanın niteliği ve ağırlığı değil, yargılanan kişilerin hal ve sıfatları da (hal ve sıfatlarına göre yüksek görevli mahkemelere tabi kılınanlar yukarıdaki belirttiğimiz örneklerle de sınırlı değildir, örneğin; noterler, avukatlar gibi belirli görevler yapan şahıslar da görevlerine ilişkin suçları ister sulh cezalık olsun, ister asliye cezalık olsun ağır ceza mahkemelerinde yargılanmaktadır) nazara alınmaktadır.

Aslında CMK'nın hükümleri zaten temyiz incelemesi dışında da Yargıtay'ın ilk derecede yer alan mahkemelerin yüksek görevli mahkemesi olduğunu açıkça belirtmiştir. CMK'nın 16/3 maddesi müşterek yüksek görevli mahkemeden bahsetmiştir ki aynı yargı çevresindeki sulh ceza mahkemesi ile ağır ceza mahkemesi arasında,

asliye ceza mahkemesi ile ağır ceza mahkemesi arasında çıkacak olumsuz görev uyuşmazlığının ve iki ayrı ağır ceza mahkemesi yargı çevresindeki mahkemeler arasında çıkacak **olumsuz görev uyuşmazlığını çözecek olan müşterek yüksek görevli mahkeme Yargıtay'ın ilgili ceza dairesidir**. CMK'nın 19/1 maddesinde belirtilen **dava naklinde de** mahkeme bir ağır ceza mahkemesinin yargı çevresinden başka bir ağır ceza mahkemesinin yargı çevresine nakledilecek ise buna karar verecek olan **müşterek yüksek görevli mahkeme Yargıtay'ın ilgili ceza dairesidir**. CMK'nın bu hükümleri uyarınca da Yargıtay son derece mahkemesi olarak görev yapmadığı bu hususlara ilişkin olarak (davaların birleştirilmesi ve davaların nakli meselelerinde) yüksek görevli mahkeme olarak devreye girmektedir ki Yargıtay'ın sulh, asliye ve ağır ceza mahkemeleri üzerinde yüksek görevli bir mahkeme olduğu bu maddeler uyarınca da ismi belirtilmeksizin kabul edilmiştir. Müşterek yüksek görevli mahkemenin Yargıtay ceza dairesi olduğunu açıkça gösteren 825 sayılı yasa yürürlükten kaldırılmış ise de bu durumu değiştirmektedir. CMK'nın yukarıda belirtilen ilgili hükümleri müşterek yüksek görevli mahkemenin Yargıtay'ın ilgili ceza dairesi olduğunu işaret etmektedir.

Yukarıda anlatıldığı üzere gerek Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 16/3, 19/1 madde hükümlerinden, gerek 4483 sayılı yasanın 13. madde hükmünden, gerekse 2802 sayılı yasanın 90. ve 93. madde hükümlerinden Yargıtay'ın sulh, asliye ve ağır ceza mahkemeleri üzerinde yüksek görevli bir mahkeme olarak belirlendiği açıkça anlaşılmış ise de Yargıtay Ceza Dairesi'nin birleştirmeye karar vermek konusundaki yetkisini hangi halde, ne şekilde kullanacağını da açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Yargıtay 11. Ceza Dairesi CMK'nın 10/1 maddesi uyarınca birleştirmeye karar vermiştir. CMK'nın 10. maddesine göre "*kovuşturma evresinin her aşamasında, bağlantılı ceza davalarının birleştirilmesine veya ayrılmasına **yüksek görevli mahkemece karar verilebilir***", yine CMK'nın 10. maddesinin madde gerekçesinde de "*madde, davanın her aşamasında aralarında bağlantı bulunan davaların yüksek görevli mahkemece **re'sen birleştirilerek** yargılamaya devam edilebileceğini veya birleştirilen davaların gerek görüldüğünde aynı şekilde ayrılabilceğini belirtmektedir. Cumhuriyet savcısı veya taraflar da bu hususu mahkemede isteyebilirler; ancak mahkeme takdirine göre gerekli karar verecektir.*" hükmü yer almaktadır. CMK'nın 10. maddesi, madde gerekçesi ile de birlikte ele alındığında yüksek görevli bir mahkemenin alt görevli bir mahkemede bulunan davayı kendisine birleştirmek istemesi halinde **yetkinin yalnızca yüksek görevli mahkemeye ait olduğu ve re'sen kullanılacağı** açıkça anlaşılmaktadır. Burada mahkemelerin uzlaşmasını aramak da sözkonusu değildir. Uygulamada süregelen yanlış bir uygulama nedeniyle daha doğrusu mahkemelerin esaslarını (kayıtlarını) nasıl kapatacakları endişesi sonucu alt mahkemelerin yüksek görevli mahkemelerin görüşünü de alarak birleştirme kararı verdikten sonra dosyayı yüksek görevli mahkemelere gönderdikleri görülmektedir ki bu uygulama yasal dayanağı olmayan tamamen yanlış bir uygulamadır. Yüksek görevli mahkemenin, alt görevli

mahkemenin dosyası için birleştirme kararı verip dosyayı alt görevli mahkemeden istemesi gerekmektedir ki bunun sonucu doğacak olan alt görevli mahkemenin esasını nasıl kapatacağı sorunu hukuki bir sorun değildir. Bu tür kaygılarla soruna hukukilik kazandırılmaz.

Yine birleştirme hususunu düzenleyen bağlantılı suçlarda yetki başlığını taşıyan CMK'nın 16. maddesine değinmekte de fayda bulunmaktadır. CMK'nın 16. maddesi "(1) Yukarıdaki maddelere göre her biri değişik mahkemelerin yetkisi içinde bulunan bağlantılı ceza davaları, yetkili mahkemelerden herhangi birisinde birleştirilerek görülebilir. (2) Bağlantılı ceza davalarının değişik mahkemelerde bakılmasına başlanmış olursa, Cumhuriyet savcılarının istemlerine uygun olmak koşuluyla, mahkemeler arasında oluşacak uyuşma üzerine bu davaların hepsi veya bir kısmı bu mahkemelerin birinde birleştirilebilir. (3) Uyuşulmazsa, Cumhuriyet savcısı veya sanığın istemi üzerine ortak yüksek görevli mahkeme birleştirmeye gerek olup olmadığına ve gerek varsa hangi mahkemede birleştirileceğine karar verir. (4) Birleştirilmiş olan davaların ayrılması da bu suretle olur."

hükmüne yer vermiştir. Ancak **bu hüküm ayrı yargı çevresi içerisinde bulunan mahkemeler bakımından yani yer itibariyle yetki sorununun olduğu hallerde geçerli bir maddedir.** Ankara ilindeki bir ağır ceza mahkemesi, Ankara'daki bir sulh ceza mahkemesinin dosyasını birleştirmek istediğinde sulh ceza mahkemesi kendi yargı çevresinde olduğu için CMK'nın 10. maddesi uyarınca re'sen birleştirme kararı verecektir. Yine Ankara ağır ceza mahkemesi, Ankara Polatlı ilçesinde bulunan ancak yine kendi ağır ceza merkezine dahil olan Polatlı asliye ceza mahkemesindeki bir davayı da re'sen kendisindeki davayla birleştirerek dava dosyasını kendisine alacaktır. Ancak İstanbul Ağır Ceza Mahkemesindeki bir dava ile Erzurum ağır Ceza Mahkemesindeki bir davanın irtibatlı olması halinde **yer itibariyle yetki sorunu olduğundan** CMK'nın 10. maddesi uygulanamayacak, CMK'nın 16. maddesi hükmü gereği mahkemelerin uyuşmaları sonucunda birleştirme kararı verilecektir. Ne var ki bu durum Yargıtay için geçerli değildir. Çünkü Yargıtay'ın ilk derece mahkemesi olarak görev yaptığı hallerde de yargı çevresi bütün Türkiye'dir. Yargıtay ilk derece mahkemesi olarak 4483 sayılı yasanın 13. maddesi uyarınca Edirne Valisinin Edirne'de işlediği bir görev suçuna da, Kars Valisinin Kars'ta işlediği görev suçuna da bakmaya yetkili kılınmıştır. Yine 2802 sayılı yasanın 90. maddesi uyarınca birinci sınıf bir cumhuriyet savcısının Antalya'da işlediği görev suçuna da, Edirne'de işlediği görev suçuna da bakmaktadır. Bütün bu suçlarda Yargıtay ilgili dairesinin yargı çevresinin bütün Türkiye olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Bu nedenle **Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin kendi yargı çevresi içerisinde kalan Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi ile arasında yer itibariyle yetki sorunu olamayacağından yüksek görevli mahkeme olarak CMK'nın 10. maddesi uyarınca re'sen birleştirme kararı verecektir.** Bu hususta yüksek görevli mahkeme olması nedeniyle Yargıtay Ceza Dairesi'nin birleştirme kararını verecek mahkeme olması, Erzurum 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin ise alt görevli mahkeme olarak birleştirme hususunda bir karar verme yetkisi ol-

maması nedeniyle **tek taraftan verilmesi gereken bu karar nedeniyle görev ve yetki uyuşmazlığının çıkarılması da mümkün görülmemektedir.** Yargıtay 11. Ceza Dairesi'nin yüksek görevli mahkeme olarak birleştirme kararı vermesinden sonra İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nin alt görevli mahkeme olmasına ve birleştirme konusunda bir karar verme yetkisi olmamasına karşın vermiş olduğu birleştirme kararı yok hükmündedir.

Madem ki yüksek mahkemelerden ve bunların alt mahkemelerden söz ettik, aralarındaki hukuki sorunlara değindik bu konuda son zamanlarda sıkça rastlamış olduğumuz yüksek mahkemelerin bir vesayet sistemi oluşturduğu, bir kast oluşturduğuna ilişkin sözlere değinmekte fayda görmekteyiz. Uzun yılların oluşturduğu deneyimler sonucunda yargı içerisinde verilmiş olan kararların sürekli bir başka yargı makamı tarafından incelenmesi, bakılması, itiraz ve temyiz gibi kurumların bulunması temel hak ve özgürlüklerin güvencesi olarak kabul edilmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin yayınlanan ancak henüz yürürlüğe girmeyen 2006/65 esas, 2009/114 karar sayılı yeni bir kararında, bazı cezaların kesin olarak verilebilmesini öngören CMUK'un 305. maddesinin iptaline karar vermiştir. Anayasa Mahkemesi bu yasa maddesini neden iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi iptal gerekçesinde **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ek-7 numaralı protokolünün cezai konularda iki dereceli yargılanma hakkı başlıklı 2. maddesindeki istisnalar hariç cezai bir suçtan mahkum olan bir kimsenin verilen bir hükmü bir üst mahkemede inceletme hakkına sahip olduğu** hükmüne dayanarak bir mahkeme kararının başka bir mahkeme tarafından gözden geçirilmemesini, tekrar bakılmamasını güvencelere aykırı bulduğundan iptal etmiştir. Demek ki **üst ve yüksek mahkemelerin varlığı hukuk sisteminde bizatihi bir güvence olarak yer almaktadır.** Buna karşın bu durumun tam tersi olarak gösterilmesini anlamak mümkün değildir.